

OBWIESZCZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 11 grudnia 1991 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych.

1. Na podstawie art. 16 pkt 6 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 491) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 19, poz. 121), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawami: z dnia 23 marca 1983 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 16, poz. 78), z dnia 3 lipca 1984 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 34, poz. 182), z dnia 17 maja 1989 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 30, poz. 162) — objętych jednolitym tekstem ustalonym obwieszczeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 lipca 1989 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 309);
- 2) ustawą z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206);
- 3) ustawą z dnia 25 października 1991 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 491)

oraz z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania niniejszego jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów, punktów oraz porządku alfabetycznego liter.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 56 ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 19, poz. 121) w brzmieniu:

„Art. 56. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1976 r.”;

- 2) art. 8 ustawy z dnia 23 marca 1983 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 16, poz. 78) w brzmieniu:

„Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r.”;

- 3) art. 2 ustawy z dnia 3 lipca 1984 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 34, poz. 182) w brzmieniu:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 4) art. 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 30, poz. 162) w brzmieniu:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.”;

- 5) art. 31 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206) w brzmieniu:

„Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1990 r., z tym że art. 17 uzyskuje moc od dnia 27 marca 1990 r.”;

- 6) art. 18 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 491) w brzmieniu:

„Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”.

Minister Obrony Narodowej: *P. Kołodziejczyk*

Załącznik do obwieszczenia Ministra
Obrony Narodowej z dnia 11 grudnia
1991 r. (poz. 19)

USTAWA

z dnia 20 maja 1976 r.

o zakwaterowaniu sił zbrojnych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Zakwaterowanie sił zbrojnych polega na stałym lub przejściowym rozmieszczeniu:

- 1) jednostek, instytucji i zakładów wojskowych,
- 2) obiektów, urządzeń, uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz
- 3) żołnierzy i innych osób określonych w ustawie

w budynkach, lokalach i na terenach będących w zarządzie organów wojskowych albo uzyskanych w tym celu od organów administracji państwowej, jednostek gospodarki społecznej i od innych osób prawnych lub fizycznych.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o „żołnierzach zawodowych”, rozumie się przez to żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową jako służbę stałą.

Art. 2. 1. Jeżeli organy wojskowe nie dysponują w danej miejscowości dostateczną ilością budynków, lokali lub terenów na zakwaterowanie stałe, właściwe organy administracji państwowej na wniosek organów wojskowych przekazują niezbędne do tego celu nieruchomości — na zasadach i w trybie obowiązujących przy przekazywaniu nieruchomości pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej.

2. Obszary leśne stanowiące własność Państwa oraz związane z nimi nieruchomości podlegają przekazaniu organom wojskowym na zasadach i w trybie przepisów ustawy o lasach.

Art. 3. Jeżeli niezbędne dla sił zbrojnych budynki lub tereny nie mogą być przekazane na zasadach i w trybie określonym w art. 2, organy wojskowe mogą je uzyskać na podstawie przepisów o wywłaszczaniu nieruchomości.

Art. 4. Zbędne dla sił zbrojnych budynki, lokale i tereny podlegają przekazaniu przez organy wojskowe właściwym organom administracji państwowej na zasadach i w trybie przepisów, o których mowa w art. 2, bądź zwrotowi w trybie przepisów określonych w art. 3.

Art. 5. 1. Organy wojskowe mogą wprowadzić zakaz wstępu na tereny zajęte na zakwaterowanie sił zbrojnych.

2. Zakaz wstępu powinien być wyraźny i oznaczony w sposób łatwo dostrzegalny.

3. Zakaz ten nie może dotyczyć wstępu do osobnych kwater stałych.

Rozdział 2

Wspólne kwatery stałe

Art. 6. 1. Wspólna kwatera stała jest przeznaczona na zbiorowe stałe zakwaterowanie żołnierzy.

2. Zakwaterowanie we wspólnych kwaterach stałych jest bezpłatne.

Art. 7. 1. Wspólne kwatery stałe są przeznaczone na zakwaterowanie żołnierzy pełniących czynną służbę wojs-

kową na podstawie przepisów o powszechnym obowiązku obrony, z wyjątkiem żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową.

2. We wspólnych kwaterach stałych kwatruje się również:

- 1) żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową jako służbę kandydacką,
- 2) żołnierzy zawodowych będących słuchaczami szkół lub kursów wojskowych.

3. Żołnierze zawodowi, zakwaterowani we wspólnych kwaterach stałych w czasie odbywania studiów w szkole lub na kursie wojskowym, zachowują posiadane dotychczas osobne kwatery stałe.

Rozdział 3

Osobne kwatery stałe

Art. 8. 1. Osobna kwatera stała jest przeznaczona na zakwaterowanie stałe żołnierza zawodowego i jego rodziny.

2. Osobną kwaterą stałą jest samodzielny lokal mieszkalny.

3. Osobną kwaterą stałą może być wyjątkowo część lokalu mieszkalnego, jeżeli obejmuje co najmniej jeden pokój o powierzchni nie mniejszej niż 10 m².

Art. 9. 1. Prawo do osobnej kwatery stałej przysługuje żołnierzowi zawodowemu.

2. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej osobnej kwatery stałej przysługującej żołnierzowi uwzględnia się stan rodzinny żołnierza oraz jego stopień wojskowy lub zajmowane stanowisko służbowe. Zasadę tę stosuje się również do żołnierzy zawodowych, którzy otrzymują albo zajmują lokal mieszkalny na podstawie Prawa lokalowego lub Prawa spółdzielczego.

3. Członkami rodziny żołnierza, których uwzględnia się przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej, są pozostający z żołnierzem we wspólnym gospodarstwie domowym:

- 1) małżonek,
- 2) dzieci do czasu założenia odrębnej rodziny, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia, chyba że są inwalidami I lub II grupy; ograniczenia wieku dziecka nie stosuje się przy przydzielaniu kwatery w związku z przeniesieniem żołnierza zawodowego do pełnienia służby w innym garnizonie,
- 3) rodzice żołnierza i jego małżonka będący na utrzymaniu żołnierza, którzy ze względu na wiek albo inwalidztwo lub inne okoliczności są niezdolni do wykonywania zatrudnienia, o ile ich warunki mieszkaniowe uzasadniają wspólne zamieszkanie z żołnierzem.

4. Przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej uwzględnia się również osobę zatrudnioną w gospodarstwie domowym, jeżeli potrzeby żołnierza i jego rodziny, uzasadnione w szczególności dobrem małoletnich dzieci lub niesprawnych osób starszych, wymagają zatrudnienia takiej osoby.

5. Żołnierzowi może być przyznane uprawnienie do dodatkowej powierzchni mieszkalnej ze względu na stan zdrowia osób wymienionych w ust. 3 albo ze względu na inne szczególne okoliczności.

6. W osobnej kwaterze stałej mogą zamieszkiwać z żołnierzem członkowie jego rodziny, których nie uwzględnia się przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej, jeżeli pozostają z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, oraz osoba zatrudniona w tym gospodarstwie w innych warunkach niż określone w ust. 4.

Art. 10. 1. Żołnierzowi zawodowemu przydziela się osobną kwaterę stałą w miejscowości, w której stałe pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, jeżeli istnieje z niej dogodny dojazd publicznymi środkami komunikacji do miejsca pełnienia służby.

2. Żołnierzowi zawodowemu skierowanemu na studia lub naukę do szkoły wojskowej, posiadającemu członków rodziny uwzględnianych przy ustalaniu przysługującej powierzchni mieszkalnej, który nie otrzymał osobnej kwatery stałej, przydziela się ją w miejscowości, w której pełnił służbę przed skierowaniem do szkoły.

Art. 11. 1. Żołnierz zwolniony z zawodowej służby wojskowej pełnionej jako służba stała zachowuje prawo do osobnej kwatery stałej, jeżeli nabył uprawnienie do:

- 1) emerytury wojskowej,
- 2) wojskowej renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową.

2. W zakresie uprawnień emerytów i rencistów wojskowych, o których mowa w ust. 1, do osobnych kwater stałych stosuje się przepisy dotyczące żołnierzy zawodowych.

Art. 12. W razie śmierci:

- 1) żołnierza zawodowego:
  - a) spełniającego warunki wymagane do uzyskania emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową albo
  - b) którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,

2) emeryta lub rencisty, o którym mowa w art. 11 ust. 1 — prawo do osobnej kwatery stałej nabywają wspólnie zamieszkali w kwaterze z żołnierzem, emerytem lub rencistą, w dniu jego śmierci, członkowie rodziny uprawnieni do wojskowej renty rodzinnej; prawo to przysługuje im przez czas posiadania uprawnień do tej renty.

Art. 13. Osobom wymienionym w art. 11 i 12 może być przydzielona na ich wniosek osobna kwatera stała lub lokal spółdzielczy w miejscowości przez nie wybranej, jeżeli wojskowy organ kwaterunkowy dysponuje w tej miejscowości lokalami mieszkalnymi.

Art. 14. 1. Przyznanie emerytury lub renty w trybie wyjątkowym, przewidzianym w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, osobie która nie zajmuje osobnej kwatery stałej, nie powoduje nabycia przez nią prawa do takiej kwatery

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób zwolnionych z zawodowej służby wojskowej:

- 1) przed dniem 1 stycznia 1983 r., które nie nabyły uprawnień do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 29, poz. 139 z 1984 r. Nr 52, poz. 270 z 1985 r. Nr 20, poz. 85, z 1989 r. Nr 35, poz. 190 z 1990 r. Nr 36, poz. 206 i Nr 92, poz. 540 oraz z 1991 r. Nr 94, poz. 422) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1982 a które spełniają warunki do tych

świadczeń na podstawie ustawy z dnia 23 marca 1983 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 16, poz. 78),

- 2) przed dniem 1 stycznia 1990 r., które nie nabyły uprawnień do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy wymienionej w pkt 1 w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1989 r., a które spełniają warunki do tych świadczeń na podstawie tej ustawy w brzmieniu ustalonym po dniu 31 grudnia 1989 r.

Art. 15. 1. Osobie, która zajmuje osobną kwaterę stałą (lokal) o powierzchni mieszkalnej większej od przysługującej, wojskowy organ kwaterunkowy powinien zaproponować lub na jej wniosek przydzielić inną kwaterę (lokal), odpowiadającą uprawnieniom tej osoby, jeżeli nadwyżka obejmuje co najmniej jeden pokój.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, odmówi przeniesienia się do dostarczonej kwatery (lokalu) lub nie złoży wniosku, ma prawo do zajmowania kwatery dotychczasowej, z tym że za nadwyżkę powierzchni jest obowiązana uiścić podwyższoną opłatę.

3. Osobie zwalnianej kwaterę, w której występuje nadwyżka powierzchni mieszkalnej wynosząca więcej niż 10 m², wyposażoną w trzy lub więcej elementów mających wpływ na wysokość należnych opłat z tytułu zajmowania kwatery — przysługuje prawo do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego za różnicę powierzchni mieszkalnej między obu lokalami, wypłacanego ze środków budżetowych, jeżeli zwolnienie kwatery następuje w wyniku dostarczenia przez wojskowy organ kwaterunkowy lokalu odpowiadającego uprawnieniom.

Art. 16. 1. Minister Obrony Narodowej może w szczególności uzasadnionym wypadku zarządzić przydzielenie lokalu mieszkalnego w budynku przeznaczonym na zakwaterowanie stałe żołnierzy osobie, która nie posiada prawa do osobnej kwatery stałej.

2. Do osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. — Prawo lokalowe (Dz. U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165, z 1989 r. Nr 10, poz. 57, Nr 20, poz. 108, Nr 34, poz. 178 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 4, poz. 19 Nr 32, poz. 190 i Nr 34, poz. 198 oraz z 1991 r. Nr 115, poz. 496), z tym że przydzielony lokal pozostaje nadal w dyspozycji wojskowych organów kwaterunkowych.

Art. 17. 1 W wypadku uzasadnionym potrzebami sił zbrojnych wojskowy organ kwaterunkowy może oddać w najem pracownikowi zatrudnionemu w jednostce organu zacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lokal mieszkalny, przeznaczony na zakwaterowanie stałe żołnierzy

2. Lokal mieszkalny, o którym mowa w ust. 1, jest mieszkaniem zakładowym w rozumieniu przepisów Prawa lokalowego

Art. 18. 1 W razie orzeczenia rozwodu żołnierza zawodowego zajmującego osobną kwaterę stałą, rozwiedzeni małżonkowie zachowują prawo do zamieszkiwania w doychczasowej kwaterze do czasu przekwaterowania

2. Na wniosek rozwiedzionych małżonków wojskowy organ kwaterunkowy dokonuje zamiany zajmowanej przez nich kwatery na dwa odrębne lokale mieszkalne, w granicach powierzchni mieszkalnej zbliżonej do dotychczas zajmowanej, przez przydzielenie

- 1) żołnierzowi osobnej kwatery stałej,
- 2) rozwiedzionemu małżonkowi zamiennego lokalu mieszkalnego

3. W wypadkach wyjątkowych gdy jeden z rozwiedzionych małżonków swym nagannym postępowaniem uniemo

żliwia wspólne zamieszkiwanie, wojskowy organ kwaterunkowy może dokonać zamiany, o której mowa w ust. 2, na wniosek drugiego małżonka.

4. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej odrębnych lokali, o których mowa w ust. 2, bierze się pod uwagę osoby uprawnione oraz osoby uwzględnione przy przydzieleniu zajmowanej dotąd kwatery, zamieszkałe i zameldowane w niej na pobyt stały w dniu orzeczenia rozwodu.

5. W razie przydzielenia, w ramach zamiany, odpowiednio kwatery lub zamiennego lokalu mieszkalnego rozwiedzionemu małżonkowi, podlega on przekwaterowaniu do tej kwatery (lokalu) wraz z osobami uwzględnionymi przy jej przydzieleniu. Jeżeli zajmowana dotychczas kwatery odpowiada uprawnieniom żołnierza zawodowego lub warunkom przewidzianym w Prawie lokalowym dla zamiennego lokalu mieszkalnego, wojskowy organ kwaterunkowy może pozostawić rozwiedzionego małżonka w tej kwaterze.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do rozwiedzionego małżonka pozostałego w zajmowanej dotychczas kwaterze po jej opuszczeniu przez drugiego z małżonków, również w razie niezłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

Art. 19. 1. Osobną kwaterę stałą przydziela wojskowy organ kwaterunkowy.

2. Osobna kwatery stała nie może być oddana w użytkowanie osobie nie posiadającej decyzji o przydziale kwatery ani podnajmowana w całości lub w części.

Art. 20. 1. Przydział osobnej kwatery stałej uzależnia się od uiszczenia kaucji w wysokości określonej na podstawie przepisów Prawa lokalowego, zabezpieczającej utrzymanie kwatery w należyłym stanie.

2. Minister Obrony Narodowej określa zasady, tryb pobierania i zwrotu kaucji oraz zasady zwalniania od niej w całości lub w części.

Art. 21. 1. Wojskowy organ kwaterunkowy jest obowiązany przekazać osobną kwaterę stałą w stanie zdatnym do użytku wraz z pomieszczeniami przynależnymi oraz zapewnić sprawne działanie zainstalowanych urządzeń technicznych, korzystanie z oświetlenia i ogrzewania, ciepłej i zimnej wody, dźwigów, zbiorczych anten i innych urządzeń przeznaczonych w budynku do ogólnego użytku.

2. Osoby zajmujące osobną kwaterę stałą są obowiązane używać jej zgodnie z przeznaczeniem i z należyłą starannością oraz stosować się do regulaminu porządku domowego, określonego przez organ wojskowy upoważniony przez Ministra Obrony Narodowej.

3. Bez zgody wojskowego organu kwaterunkowego nie wolno czynić zmian naruszających substancję kwatery lub budynku.

Art. 22. 1. Osoba zajmująca osobną kwaterę stałą (użytkownik) lub lokal mieszkalny (najemca) w budynku pozostającym w zarządzie organów wojskowych jest obowiązana udostępnić ją wojskowemu organowi kwaterunkowemu w uzgodnionym terminie w celu:

- 1) okresowego, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach, doraźnego przeglądu stanu wyposażenia technicznego oraz ustalenia zakresu prac wymagających wykonania w tej kwaterze (lokalu),
- 2) dokonania napraw (remontów) obciążających organ wojskowy lub tę osobę, jeżeli mimo uprzedniego wezwania nie dokona tych napraw (remontów) w terminie wyznaczonym przez ten organ.

2. W razie odmowy udostępnienia kwatery (lokalu) lub nieobecności użytkownika (najemcy), w wypadku koniecz-

ności natychmiastowego usunięcia awarii grożącej bezpośrednio powstaniem znacznych szkód w budynku, przedstawiciel wojskowego organu kwaterunkowego, w obecności przedstawiciela odpowiednio wojskowego organu porządkowego lub Policji, ma prawo wejść do kwatery (lokalu). Jeżeli nastąpiło to pod nieobecność użytkownika (najemcy), wojskowy organ kwaterunkowy jest obowiązany zabezpieczyć kwaterę (lokal) i mienie w niej znajdujące się do czasu przybycia użytkownika (najemcy).

3. Po zakończeniu naprawy wojskowy organ kwaterunkowy jest obowiązany doprowadzić kwaterę (lokal) lub jej część do stanu, w jakim znajdowała się ona w chwili udostępnienia. Użytkownikowi (najemcy) przysługuje stosunkowa obniżka opłat (czynszu) za czas, w którym nie mógł on w pełni korzystać z kwatery (lokalu) lub jej części.

4. Jeżeli rodzaj naprawy tego wymaga, użytkownik (najemca) powinien opróżnić kwaterę (lokal) i przenieść się, na koszt wojskowego organu kwaterunkowego, do dostarczonego mu innego lokalu mieszkalnego na czas naprawy ściśle oznaczony i podany do wiadomości użytkownika (najemcy).

5. W razie odmowy udostępnienia lub opróżnienia kwatery (lokalu), sprawę rozstrzyga wojskowy organ kwaterunkowy określony przez Ministra Obrony Narodowej.

6. Właściciel lokalu w budynku będącym w zarządzie wojskowych organów kwaterunkowych jest obowiązany udostępnić lokal w celu wykonania napraw obciążających te organy. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 23. 1. Wojskowe organy kwaterunkowe wykonują remont osobnych kwatery stałych, przydzielonych osobom uprawnionym do tych kwatery, na koszt wojska lub wypłacają równoważnik pieniężny.

2. Koszty napraw uszkodzeń powstałych w kwaterze, budynku lub urządzeniach służących do wspólnego użytku mieszkańców obciążają osobę uprawnioną do osobnej kwatery stałej, jeżeli sprawcą uszkodzenia jest osoba zamieszkała w tej kwaterze.

3. Osobie uprawnionej do osobnej kwatery stałej, która nie zajmuje kwatery, i żołnierzowi pełniącemu zawodową służbę wojskową jako służbę kontraktową może być przyznany równoważnik pieniężny na remont zajmowanego przez nią lokalu.

Art. 24. 1. Osoby, którym przydzielono osobne kwatery stałe, uiszczają następujące należności z tytułu zajmowania kwatery:

- 1) opłatę za kwaterę,
- 2) opłaty za świadczenia związane z wyposażeniem i eksploatacją kwatery,
- 3) kaucję mieszkaniową.

2. W razie zwłoki w uiszczaniu należności z tytułu zajmowania kwatery pobiera się odsetki w wysokości określonej na podstawie przepisów Prawa lokalowego.

3. Za osobę uprawnioną do osobnej kwatery stałej, która zajmuje lokal mieszkalny przydzielony na podstawie Prawa lokalowego lub osobną kwaterę stałą w budynku pozostającym w zarządzie organu gminy lub innych organów i jednostek organizacyjnych, wojskowy organ kwaterunkowy pokrywa różnicę między wysokością czynszu i opłat przewidzianych w przepisach Prawa lokalowego a wysokością opłat za ten lokal ustalonych na zasadach dotyczących osobnych kwatery stałych.

Art. 25. 1. Należności z tytułu zajmowania kwatery oraz koszty, o których mowa w art. 23 ust. 2, nie uiszczone w terminie płatności podlegają wraz z odsetkami za zwłokę:

- 1) potrąceniu w pełnej wysokości z uposażenia, niezależnie od potrąceń z innych tytułów, jeżeli kwatery zajmuje żołnierz zawodowy, na zasadach określonych w przepisach o uposażeniu żołnierzy zawodowych,
- 2) przymusowemu ściąganiu na zasadach określonych w Prawie lokalowym, jeżeli kwatery zajmuje osoba nie będąca żołnierzem zawodowym.

2. Potrącenie z uposażenia powinno być poprzedzone doręczeniem wykazu zaległych należności, sporządzonego przez wojskowy organ kwaterekowy, wraz z wezwaniem do zapłaty, od którego zainteresowany może złożyć sprzeciw w terminie miesięcznym do wojskowego organu kwaterekowego nadzrędnego nad organem, który wystosował wezwanie do zapłaty.

3. Tytułem do dokonania potrąceń jest wykaz zaległych należności, a w razie wniesienia sprzeciwu — decyzja organu określonego w ust. 2.

4. Za zapłatę należności z tytułu zajmowania kwatery przez osobę uprawnioną nie będącą żołnierzem zawodowym odpowiadają solidarnie pełnoletni członkowie rodziny stale z nią zamieszkali.

Art. 26. 1. Do czasu uzyskania osobnej kwatery stałej żołnierzowi zawodowemu przysługuje prawo do zakwaterowania tymczasowego w miejscowości, w której pełni służbę.

2. Zakwaterowanie tymczasowe przysługuje również żołnierzom pełniącym zawodową służbę wojskową jako służbę kontraktową, żołnierzom odbywającym okresową służbę wojskową oraz podoficerom starszym, chorążym i oficerom pełniącym zawodową służbę wojskową jako służbę stałą w okresie próbnym.

Art. 27. 1. Żołnierzowi zawodowemu, który ma członków rodziny określonych w art. 9 ust. 3, przysługuje równoważnik pieniężny w razie niemożności przydzielenia osobnej kwatery stałej w miejscowości, w której stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w tej miejscowości.

2. Równoważnik pieniężny może być przyznany również na warunkach określonych w ust. 1:

- 1) żołnierzowi zawodowemu samotnemu,
- 2) żołnierzowi pełniącemu zawodową służbę wojskową jako służbę kontraktową, żołnierzowi odbywającemu okresową służbę wojskową oraz podoficerowi starszemu, chorążemu lub oficerowi pełniącemu zawodową służbę wojskową jako służbę stałą w okresie próbnym, jeżeli ma na utrzymaniu członków rodziny zamieszkałych w innej miejscowości.

3. Żołnierzowi zawodowemu, który posiada osobną kwatery stałą lub inny lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową jako służbę kontraktową.

Art. 28. 1. Osobie uprawnionej do osobnej kwatery stałej przysługuje pomoc finansowa z funduszu mieszkaniowego na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni budownictwa mieszkaniowego albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, z wyjątkiem nabycia lokalu (domu) od Państwa.

2. Rada Ministrów określa w drodze rozporządzenia wysokość i zasady przyznawania pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1

3. Minister Obrony Narodowej określa inne niż wymienione w ust. 1 rodzaje pomocy i warunki jej udzielania osobom uprawnionym do osobnej kwatery stałej, podejmującym budownictwo jednorodzinne.

Art. 29. 1. Osobnej kwatery stałej nie przydziela się:

- 1) osobie uprawnionej, która skorzystała z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego przewidzianego w art. 28 ust. 1,
- 2) żołnierzowi zawodowemu, jeżeli w miejscowości stałego pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej:
  - a) posiada lokal mieszkalny przydzielony na podstawie Prawa lokalowego lub Prawa spółdzielczego, odpowiadający co najmniej przysługującej powierzchni mieszkalnej,
  - b) jest właścicielem domu jednorodzinnego lub mieszkalno-pensjonatowego albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość,
  - c) jego małżonek posiada kwatery lub lokal albo dom, określone pod lit. a) lub b),
- 3) osobie uprawnionej nie będącej żołnierzem zawodowym, która posiada w dowolnej miejscowości kwatery, dom lub lokal określone w pkt 2 pod lit. a) i b); przepis pkt 2 lit. c) stosuje się odpowiednio.

2. Zbycie lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie przywraca prawa do przydziału osobnej kwatery stałej. Nie dotyczy to nieodpłatnego zbycia lokalu (domu) stanowiącego składnik odrębnego majątku małżonka osoby uprawnionej do kwatery na rzecz osób bliskich w rozumieniu Prawa lokalowego.

3. Skorzystanie przez żołnierza z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego nie pozbawia go prawa do przydzielenia osobnej kwatery stałej w razie:

- 1) zamiany lokalu mieszkalnego, uzyskanego przy pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego, z osobą zajmującą osobną kwatery stałą albo
- 2) zajmowania spółdzielczego lokalu mieszkalnego o powierzchni mniejszej od przysługującej

— jeżeli zwróci udzieloną mu pomoc finansową, z tym że w wypadku pomocy przyznanej w celu uzyskania spółdzielczego lokalu mieszkalnego — z uwzględnieniem wysokości przysługującej mu należności lub równowartości z tytułu wygaśnięcia prawa do tego lokalu.

4. Żołnierzowi zawodowemu przeniesionemu służbowo do innej miejscowości, jeżeli on lub jego małżonek posiada spółdzielczy lokal mieszkalny, dom jednorodzinny, dom mieszkalno-pensjonatowy lub lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość — przydziela się osobną kwatery stałą tylko na czas pełnienia służby w tej miejscowości. Kwatery stałą można przydzielić na stałe, jeżeli żołnierz zwróci udzieloną mu pomoc finansową, według zasad określonych w ust. 3.

5. Warunkiem przydzielenia osobnej kwatery stałej osobie uprawnionej, zajmującej lokal przydzielony tej osobie lub jej małżonkowi na podstawie Prawa spółdzielczego, jest przekazanie opróżnionego lokalu do dyspozycji spółdzielni

Rozdział 4

Przekwaterowanie z osobnych kwatery stałych

Art. 30 1. Żołnierz zawodowy jest obowiązany zwrócić osobną kwatery stałą wraz z osobami wspólnie z nim zamieszkałymi, jeżeli:

- 1) skorzystał z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego,

- 2) został przeniesiony służbowo do innej miejscowości i otrzymał w tej lub pobliskiej miejscowości osobną kwaterę stałą,
- 3) został przeniesiony służbowo do innej jednostki wojskowej lub na inne stanowisko w tej samej miejscowości, a zajmowana dotychczas kwatera znajduje się na wojskowym terenie zamkniętym albo w budynku przeznaczonym wyłącznie na zakwaterowanie całości lub określonej części kadry danej jednostki wojskowej i żołnierzowi przydzielono inną równorzędną osobną kwaterę stałą,
- 4) został przeniesiony służbowo do innej miejscowości lub zwolniony z zawodowej służby wojskowej, a kwaterę stałą otrzymał tylko na czas pełnienia służby w tej miejscowości,
- 5) zajmowana przez niego kwatera znajduje się w budynku o charakterze użytkowym albo w budynku przeznaczonym do rozbiórki lub przebudowy i przydzielono mu inną równorzędną osobną kwaterę stałą,
- 6) żołnierz lub jego małżonek posiada kwaterę albo lokal mieszkalny przydzielony na podstawie Prawa lokalowego lub przez spółdzielnię mieszkaniową, odpowiadający co najmniej przysługującej powierzchni mieszkalnej, albo dom jednorodzinny, dom mieszkalno-pensjonatowy lub lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość w miejscowości, w której stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej,
- 7) zajmowany przez niego lokal mieszkalny (kwatery) znajduje się w budynku nie podlegającym szczególnemu trybowi najmu lokali na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale i otrzymał inną równorzędną osobną kwaterę stałą.

2. Osoby wymienione w art. 11 i 12 są obowiązane do zwolnienia osobnej kwatery stałej, jeżeli:

- 1) zachodzą okoliczności wymienione w ust. 1 pkt 1 i 5—7, z tym że przepis pkt 6 ma zastosowanie bez względu na miejscowość, w której znajduje się lokal mieszkalny (dom),
- 2) zajmowana kwatera znajduje się na terenie zamkniętym albo w budynku przeznaczonym wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych, a osobie uprawnionej przydzielono inną równorzędną osobną kwaterę stałą.

3. Osoby nie uprawnione do osobnych kwater stałych są obowiązane do ich zwolnienia wraz z osobami wspólnie zamieszkałymi, w razie posiadania lub uzyskania przez nie albo ich małżonków innego lokalu mieszkalnego przydzielonego na podstawie Prawa lokalowego lub Prawa spółdzielczego, albo domu jednorodzinnego, jak również mieszkalno-pensjonatowego, a także lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość — odpowiadających co najmniej warunkom przewidzianym w Prawie lokalowym dla zamiennego lokalu mieszkalnego.

Art. 31. 1. Za równorzędną osobną kwaterę stałą uznaje się kwaterę, która:

- 1) nadaje się do zamieszkania ze względu na stan techniczny,
- 2) ma nie gorsze wyposażenie techniczne niż kwatera dotychczas zajmowana,
- 3) odpowiada pod względem powierzchni mieszkalnej dotychczasowemu lokalowi, z tym że nie może przekraczać obowiązujących norm przysługującej powierzchni mieszkalnej,
- 4) jest kwaterą samodzielna,
- 5) znajduje się w tej samej miejscowości.

2. Za zgodą osoby podlegającej przekwaterowaniu można odstąpić od wymagań określonych w ust. 1 pkt 2—5.

Art. 32. 1. Decyzję w sprawie zwolnienia osobnej kwatery stałej w wypadkach wymienionych w art. 30 wydaje wojskowy organ kwaterunkowy.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje zainteresowanemu odwołanie do organu wojskowego bezpośrednio nadrzędnego nad organem, który wydał tę decyzję. Decyzja wydana wskutek odwołania jest ostateczna.

3. Koszty przekwaterowania ponoszą organy wojskowe, z wyjątkiem wypadków określonych w art. 30 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3.

Art. 33. 1. W razie niezwolnienia osobnej kwatery stałej w terminie wyznaczonym w decyzji wojskowy organ kwaterunkowy może zarządzić przymusowe przekwaterowanie osoby uprawnionej wraz z osobami wspólnie z nią zamieszkałymi na jej koszt.

2. Jeżeli osoba zwalniana kwaterę pozostawi w niej osoby dotychczas z nią zamieszkałe, właściwy organ wojskowy zarządza przymusowe przekwaterowanie tych osób na jej koszt. W tym wypadku może nastąpić również przekwaterowanie tych osób do lokalu zajętego przez osobę uprawnioną albo do zastępczego pomieszczenia mieszkalnego odpowiadającego warunkom przewidzianym w Prawie lokalowym.

Art. 34. 1. Żołnierze zwolnieni z zawodowej służby wojskowej, pełnienej jako służba stała, którzy nie zachowują prawa do osobnej kwatery stałej, członkowie rodzin zmarłych żołnierzy (emerytów wojskowych, rencistów wojskowych), którzy nie nabywają prawa do tej kwatery, oraz inne osoby, których prawo do osobnej kwatery stałej wygasło, mogą być przekwaterowani do zamiennego lokalu mieszkalnego w wypadkach określonych przez Ministra Obrony Narodowej.

2. Zamienny lokal mieszkalny, odpowiadający warunkom przewidzianym w Prawie lokalowym, dostarcza i przydziela wojskowy organ kwaterunkowy.

3. Lokalem zamiennym może być również spółdzielczy lokal mieszkalny typu lokatorskiego, za który wojskowy organ kwaterunkowy wpłacił wymagany wkład.

4. Koszty przekwaterowania ponoszą organy wojskowe, jeżeli osobom przekwaterowanym nie przysługuje zwrot kosztów przesiedlenia na podstawie odrębnych przepisów. Przepisy art. 33 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Do osób nie uprawnionych do osobnych kwater stałych, zajmujących lokale mieszkalne przeznaczone na zakwaterowanie stałe żołnierzy, stosuje się, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, przepisy Prawa lokalowego, z tym że lokale te pozostają nadal w dyspozycji wojskowych organów kwaterunkowych.

Art. 36. 1. Żołnierz zwolniony z zawodowej służby wojskowej pełnienej jako służba stała wskutek utraty stopnia wojskowego, ukarania karą dyscyplinarną usunięcia z tej służby albo skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności, który nie nabył prawa do emerytury wojskowej albo do wojskowej renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową, podlega przekwaterowaniu wraz z osobami wspólnie z nim zamieszkałymi z zajmowanej kwatery do zastępczego pomieszczenia mieszkalnego.

2 Pomieszczenie zastępcze dostarcza i przydziela właściwy wojskowy organ kwaterunkowy na zasadach określonych w Prawie lokalowym

3 Koszty przekwaterowania w wypadkach określonych w ust 1 ponoszą organy wojskowe

4 Osoby o których mowa w ust 1 do czasu ich przekwaterowania uiszczają za zajmowane lokale czynsz opłaty w wysokości przewidzianej w przepisach Prawa lokalowego

5 Przepisy ust 1—4 stosuje się odpowiednio do żołnierza, któremu nie przysługuje prawo do zaopatrzenia emerytalnego wskutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych

6 Minister Obrony Narodowej lub upoważniony przez niego organ wojskowy może przydzielić zamienny lokal mieszkalny osobom, o których mowa w ust 1 lub pozostawić w lokalu dotychczas zajmowanym

Art. 37. Przekwaterowanie z osobnych kwater stałych osób, które nie są żołnierzami zawodowymi, przeprowadza na wniosek wojskowego organu kwaterunkowego właściwy wójt lub burmistrz (prezydent miasta) w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Art. 38. 1 W razie samowolnego zajęcia osobnej kwatery stałej przez żołnierza, wojskowy organ kwaterunkowy dokonuje bezzwłocznie usunięcia sprawcy z kwatery na jego koszt do poprzednio zajmowanego lokalu

2. Jeżeli sprawcą samowolnego zajęcia kwatery jest osoba cywilna, usunięcia jej dokonuje, na wniosek wojskowego organu kwaterunkowego, właściwy wójt lub burmistrz (prezydent miasta)

Art. 39. Ministrowie Obrony Narodowej oraz Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określają w drodze rozporządzenia tryb postępowania w sprawie przekwaterowania osób nie uprawnionych z osobnych kwater stałych oraz organy właściwe w tych sprawach

Rozdział 5

Zakwaterowanie przejściowe

Art. 40. 1 Zakwaterowanie przejściowe stosuje się w razie konieczności czasowego rozmieszczenia jednostek wojskowych, urzędzeń, uzbrojenia i sprzętu wojskowego, a także żołnierzy i pracowników cywilnych zatrudnionych w tych jednostkach oraz osób towarzyszących siłom zbrojnym, poza budynkami, lokalami i terenami przeznaczonymi na zakwaterowanie stałe.

2. Zakwaterowanie przejściowe stosuje się w szczególności w razie:

- 1) ćwiczeń, zgrupowań i przemarszów wojska,
- 2) podróży służbowych i czasowego wykonywania obowiązków przez żołnierzy i pracowników cywilnych poza stałym miejscem służby lub pracy,
- 3) wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

Art. 41. 1 Zajęciu na zakwaterowanie przejściowe podlegają przede wszystkim budynki, lokale i tereny będące w zarządzie organów administracji państwowej, instytucji państwowych i jednostek gospodarki społecznej. W dal-

szej kolejności zajęciu podlegają również nieruchomości należące do organizacji społecznych, zawodowych albo do innych osób prawnych lub fizycznych

2. Przy zajmowaniu nieruchomości należących do osób fizycznych należy przede wszystkim zajmować pomieszczenia i tereny należące do osób, które dobrowolnie zgłosiły je na zakwaterowanie, a następnie inne pomieszczenia i tereny rozkładając ciężar zakwaterowania w miarę możliwości równomiernie na poszczególne osoby

3. W zależności od warunków lokalnych ciężar zakwaterowania powinien być w miarę możliwości rozłożony równomiernie na poszczególne miejscowości

Art. 42. 1 Nie podlegają zajęciu na zakwaterowanie przejściowe:

- 1) nieruchomości będące w zarządzie organów Policji i Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) nieruchomości będące w zarządzie banków i przedsiębiorstw państwowych, niezbędne do wykonywania zadań produkcyjnych, usługowych i handlowych,
- 3) biblioteki, muzea, archiwa i inne pomieszczenia przeznaczone do przechowywania dóbr kultury oraz obiekty zabytkowe,
- 4) budynki należące do placówek naukowo badawczych i laboratoriów,
- 5) nieruchomości przeznaczone do wykonywania kultury religijnej,
- 6) budynki zakładów karnych i zakładów poprawczych,
- 7) domy pomocy społecznej,
- 8) nieruchomości użytkowane przez:
  - a) obce misje dyplomatyczne i urzędy konsularne,
  - b) członków personelu dyplomatycznego obcych misji dyplomatycznych oraz urzędników konsularnych obcych urzędów konsularnych,
  - c) członków personelu administracyjnego i technicznego oraz członków personelu służby obcych misji dyplomatycznych, jak również pracowników konsularnych oraz członków personelu służby obcych urzędów konsularnych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie posiadają w Rzeczypospolitej Polskiej stałego miejsca zamieszkania — pod warunkiem wzajemności,
  - d) inne osoby lub instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

2. Zakłady lecznicze i weterynaryjne mogą być zajęte jedynie na potrzeby wojskowej służby zdrowia lub służby weterynaryjnej.

3. Minister Obrony Narodowej może w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określić inne nieruchomości nie podlegające zajęciu na zakwaterowanie przejściowe.

Art. 43. Nieruchomości zajęte na zakwaterowanie przejściowe podlegają zwolnieniu nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia ich zajęcia. Ograniczenia tego nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

Art. 44. 1 Za szkody wyrządzone w związku z zakwaterowaniem przejściowym odpowiadają wobec poszkodowanego organy wojskowe

2. W razie nieosiągnięcia porozumienia co do odpowiedzialności za szkodę lub wysokości odszkodowania sprawę kieruje się do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), który wydaje decyzję w tej sprawie. Od decyzji tej odwołanie nie przysługuje

3. Strona, która nie zgadza się z decyzją wydaną w trybie ust. 2, może w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji wystąpić o rozstrzygnięcie sporu do sądu. Przepisu tego nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

4. Przepisy ust. 1—3 nie dotyczą odpowiedzialności organów wojskowych za szkody wyrządzone na obszarach leśnych stanowiących własność Państwa.

5. Roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem jednego roku od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat trzech od dnia, w którym szkoda została wyrządzona.

Art. 45. 1 Obowiązek udostępnienia pomieszczenia na zakwaterowanie przejściowe polega również na zapewnieniu w ramach posiadanych możliwości niezbędnego wyposażenia i oświetlenia tego pomieszczenia, a w razie potrzeby — również ogrzewania.

2. Korzystanie z pomieszczeń w ramach zakwaterowania przejściowego w budynkach nie należących do organów administracji państwowej, instytucji i przedsiębiorstw państwowych jest odpłatne.

Art. 46. 1 W czasie podróży służbowych i czasowego wykonywania obowiązków poza stałym miejscem służby lub pracy żołnierze i pracownicy cywilni korzystają przede wszystkim z zakwaterowania w służbowych pokojach noclegowych, hotelach garnizonowych lub w innych hotelach.

2. Jeżeli zakwaterowanie tych osób w hotelach lub służbowych pokojach noclegowych jest niemożliwe, korzystają one z zakwaterowania przejściowego.

Art. 47. 1. Na terenach zajętych na zakwaterowanie przejściowe może być utworzona strefa niebezpieczeństwa w drodze zarządzenia wojewody wydanego na wniosek właściwego dowódcy okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych.

2. W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych potrzebami sił zbrojnych, strefa niebezpieczeństwa może obejmować przez okres nie przekraczający 20 dni obszary przyległe do terenów zajętych na zakwaterowanie przejściowe.

3. W razie objęcia strefą niebezpieczeństwa obszarów zamieszkałych zarządza się czasowe usunięcie z niej mieszkańców na okres do 20 dni.

4. Zarządzenie o utworzeniu strefy niebezpieczeństwa powinno określać obszar tej strefy, sposób jej oznaczenia, termin czasowego usunięcia z niej mieszkańców oraz zakaz wstępu osób nie uprawnionych na obszar objęty tą strefą albo na poszczególne jego rejony.

5. O objęciu strefą niebezpieczeństwa obszarów zamieszkałych i obowiązku czasowego ich opuszczenia oraz o zakazie wstępu na obszar objęty tą strefą właściwy wójt lub

burmistrz (prezydent miasta) jest obowiązany poinformować mieszkańców

Art. 48. 1 Osobom zamieszkałym na terenach objętych strefą niebezpieczeństwa przysługują bezpłatnie na czas usunięcia z budynków zastępcze pomieszczenia mieszkalne, a w razie potrzeby również pomieszczenia gospodarcze.

2. W razie braku zastępczych pomieszczeń mieszkalnych wójt lub burmistrz (prezydent miasta) może zobowiązać mieszkańców pobliskich miejscowości do bezpłatnego udostępnienia pomieszczeń osobom usuniętym czasowo ze strefy niebezpieczeństwa.

Art. 49. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określa:

- 1) zasady i tryb zajmowania nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe i ich zwalniania, ustalania i wypłaty należności za korzystanie z pomieszczeń w ramach zakwaterowania przejściowego oraz zasady ustalania i wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone w związku z zakwaterowaniem przejściowym i utworzeniem strefy niebezpieczeństwa, jak również właściwość organów w tych sprawach,
- 2) właściwość i obowiązki organów w sprawach związanych z czasowym usunięciem mieszkańców ze strefy niebezpieczeństwa.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 50. Kto narusza zakaz wstępu na teren zajęty na zakwaterowanie sił zbrojnych lub na teren objęty strefą niebezpieczeństwa, podlega karze grzywny.

Art. 51. 1. Kto wbrew przepisom ustawy zajmuje samowolnie w używanie osobną kwaterę stałą albo oddaje osobną kwaterę stałą w używanie lub podnajem osobie nie posiadającej decyzji o przydziale tej kwatery, podlega karze aresztu lub ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Użytkownik kwatery (najemca lokalu) lub osoba działająca w jego imieniu, która utrudnia w sposób złośliwy lub uporczywy osobom zamieszkałym w danym budynku korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego lub pomieszczeń przynależnych do tego lokalu, podlega karze grzywny.

3. Kto opróżnia zajmowaną kwaterę bez uprzedzenia o tym wojskowego organu kwaterunkowego, podlega karze grzywny.

Art. 52. 1. Kto nie stosuje się do zarządzenia właściwego organu w sprawie oddania na zakwaterowanie przejściowe budynku, lokalu lub terenu albo w sprawie usunięcia mieszkańców z terenu objętego strefą niebezpieczeństwa, podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z budynku lub terenu zajętego na zakwaterowanie przejściowe.

Art. 53. Orzekanie w sprawach o wykroczenia określone w art. 50—52 następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Żołnierze odpowiadają za te czyny na zasadach określonych w przepisach o dyscyplinie wojskowej.

Rozdział 7

Przepisy szczegółowe

Art. 54. 1. Minister Obrony Narodowej określa:

- 1) sposób zarządzania budynkami i terenami przeznaczonymi na zakwaterowanie sił zbrojnych,
- 2) normy i sposób wspólnego zakwaterowania żołnierzy oraz zasady gospodarowania wspólnymi kwaterami stałymi,
- 3) normy powierzchni mieszkalnej przysługującej osobie uprawnionej, szczegółowe zasady uwzględniania członków rodziny oraz okoliczności, w których przy ustalaniu tej powierzchni może być uwzględniona osoba zatrudniona w gospodarstwie domowym,
- 4) warunki uzasadniające przyznanie uprawnienia do dodatkowej powierzchni mieszkalnej żołnierzom oraz innym osobom uprawnionym do osobnej kwatery stałej,
- 5) sposób administrowania osobnymi kwaterami stałymi, szczegółowe zasady i tryb przydzielania, zwalniania i zamiany tych kwater oraz wykonywania ich remontu i konserwacji,
- 6) szczegółowe zasady i tryb przekwaterowywania osób, o których mowa w art. 18,
- 7) tryb postępowania w sprawie przekwaterowania żołnierzy i innych osób uprawnionych do osobnych kwater stałych,
- 8) zasady zakwaterowania tymczasowego oraz zasady organizowania hoteli garnizonowych i służbowych pokoi noclegowych i korzystania z tych hoteli i pokoi,
- 9) zasady pobierania opłat za zakwaterowanie i korzystanie z hoteli garnizonowych oraz wysokość i terminy ich uiszczania,
- 10) właściwość organów wojskowych w sprawach związanych z zakwaterowaniem sił zbrojnych,
- 11) koszty przekwaterowania ponoszone przez organy wojskowe oraz tryb ich pokrywania,
- 12) warunki i tryb oddawania w najem mieszkań zakładowych pracownikom jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz zwalniania tych mieszkań,
- 13) wysokość i tryb przyznawania ekwiwalentu pieniężnego przy zamianie osobnej kwatery stałej na mniejszą.

2. Ministrowie Obrony Narodowej oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określą zasady zarządzania i gospodarowania obszarami leśnymi będącymi w zarządzie i użytkowaniu organów wojskowych oraz przekazanymi tym organom do terenowego wykorzystania, a także zasady naprawiania szkód wyrządzonych w związku z zakwaterowaniem przejściowym na obszarach leśnych stanowiących własność Państwa.

3. Minister Obrony Narodowej określa w porozumieniu:

1) z Ministrem Finansów:

- a) zasady, tryb wypłaty i wysokość równoważnika pieniężnego, o którym mowa w art. 23 ust. 1 i 3,
- b) zasady i tryb wypłaty oraz wysokość równoważnika pieniężnego, o którym mowa w art. 27,
- c) tryb zwracania kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby,

2) z Ministrami Finansów oraz Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa — szczegółowe zasady, wysokość i terminy uiszczania opłat, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 55. Uprawnienia Ministra Obrony Narodowej przewidziane w ustawie przysługują Ministrowi Spraw Wewnętrznych w stosunku do żołnierzy pełniących służbę w podległych mu jednostkach oraz do członków rodzin tych żołnierzy.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 56. Dotychczasowe lokale mieszkalne przeznaczone na zakwaterowanie stałe żołnierzy, przydzielone pracownikom jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, stają się mieszkaniami zakładowymi w rozumieniu Prawa lokalowego.

Art. 57. 1. Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1961 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1961 r. Nr 6, poz. 38 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych zachowują moc przepisy wydane na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.